

Kronika Instytutu Języka Polskiego PAN (za okres 1 VII 2015 – 30 VI 2016)

Zmiany w strukturze Instytutu

Istotną zmianą w sposobie funkcjonowania Instytutu Języka Polskiego PAN jest korekta jego struktury organizacyjnej, zatwierdzona na posiedzeniu Rady Naukowej w dn. 30 września 2015 r. Istotą projektu była likwidacja zakładów jako jednostek nadrzędnych w stosunku do pracowni. Ponadto zlikwidowane zostały: Pracownia Socjolingwistyczna, Pracownia Leksykologii i Pracownia Gwar Małopolskich. Projekt zmian zakładał również przekształcenie dotąd istniejących pracowni. Utworzono Pracownię Dialektologii Polskiej, w której skład weszły wszystkie osoby zatrudnione dotąd w Zakładzie Dialektologii Polskiej. Przez połączenie dotychczasowych pracowni Antroponimicznej i Toponomastycznej utworzono Pracownię Onomastyki. Połączono Pracownię Języka Staropolskiego i Pracownię Semantyki Historycznej, w wyniku czego powstała jedna jednostka o nazwie Pracownia Języka Staropolskiego. Na prośbę kierownika Pracowni Geografii Lingwistycznej, prof. Jadwigi Waniakowej, zmieniono nazwę jednostki – nowa nazwa to Pracownia Etymologii i Geolingwistyki. Pozostałe pracownie pozostały z dotychczasowymi nazwami, a jedynie w kilku wypadkach zmieniła się ich podległość na bezpośrednią w stosunku do dyrekcji. W wyniku wprowadzonych modyfikacji struktura pionu naukowego Instytutu składa się z 9 jednostek. Zmiany miały uzasadnienie merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe; weszły w życie z dn. 1 stycznia 2016 r.

Współpraca z innymi ośrodkami

W 2015 r. Instytut Języka Polskiego PAN nawiązał współpracę z SWPS Uniwersytecie Humanistycznospołecznym w Warszawie, jedną z najdynamiczniej rozwijających się uczelni niepublicznych w kraju. W imieniu IJP PAN umowę podpisał dyrektor, prof. Piotr Żmigrodzki, zaś w imieniu Uniwersytetu SWPS – jego rektor, prof. Andrzej Eliasz. Zawarcie umowy stanowiło sformalizowanie współpracy, jaka została nawiązana już wcześniej przez pracowników warszawskiej części Instytutu, którzy prowadzili na tej uczelni m.in. zajęcia na studiach podyplomowych. Pierwszym skonkretyzowanym rezultatem umowy jest oferta wspólnych studiów podyplomowych na SWPS „Pol-

szczyzna dla praktyków. Poprawny i zrozumiały język urzędowy” (pomysłodawczyniami projektu są dr Anna Niepytalska-Osiecka i dr Ewa Koziół-Chrzanowska z Pracowni Wielkiego Słownika Języka Polskiego). Docelowo współpraca ma też obejmować organizację konferencji i seminariów naukowych, tworzenie wspólnych projektów badawczych i ubieganie się o ich finansowanie w konkursach krajowych i zagranicznych, a także inne formy działalności, uwzględnione w statutach obu placówek.

Kolejną instytucją, z którą Instytut Języka Polskiego PAN oficjalnie nawiązał współpracę, jest Akademia Ignatianum w Krakowie. 7 kwietnia 2016 r. dokumenty w tej sprawie podpisali dyrektor prof. Piotr Żmigrodzki i rektor Akademii ks. prof. Józef Bremer SJ. Współpraca dotyczyć będzie przede wszystkim działalności naukowej, w tym organizacji interdyscyplinarnych konferencji, publikacji, wspólnego aplikowania o finansowanie projektów badawczych, a w późniejszym czasie prawdopodobnie także organizacji różnych form kształcenia.

Po przejściu złożonej drogi formalnej i merytorycznej Polska została 6 listopada 2015 r. włączona do DARIAH-ERIC (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities). Tym samym Polska stała się pełnoprawnym członkiem najważniejszego międzynarodowego porozumienia w obszarze humanistyki cyfrowej, zrzeszającego instytucje naukowe z siedemnastu krajów europejskich. Członkostwo w DARIAH-ERIC daje polskim instytucjom naukowym tworzącym konsorcjum DARIAH-PL, w tym Instytutowi Języka Polskiego PAN, nowe możliwości współpracy z europejskimi partnerami: współtworzenie międzynarodowych grup roboczych, ubieganie się o środki europejskie wespół z zagranicznymi ośrodkami oraz udostępnianie krajowych zasobów infrastruktury badawczej zespołom z innych państw i równoległe korzystanie z zasobów partnerów. Przedstawicielem z ramienia IJP PAN w Radzie Konsorcjum DARIAH-PL jest mgr Szymon Seweryn.

Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie wszedł nadto w skład konsorcjum „Otwarte Zasoby Instytutów Naukowych” (OZIN), którego celem jest pozyskanie środków finansowych na realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020. Nowy projekt będzie oparty na infrastrukturze, doświadczeniu, wiedzy merytorycznej oraz wypracowanym systemie zarządzania i kontroli w ramach projektu „Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych”, zrealizowanego w Instytucie w latach 2011–2014. Osobą koordynującą prace w konsorcjum OZIN z ramienia IJP PAN jest mgr Szymon Seweryn.

Projekty naukowe

W omawianym okresie w Instytucie realizowanych było kilka projektów naukowych. Największym z nich pozostaje „Wielki słownik języka polskiego PAN” (WSJP). Kontynuowany jest grant pt. „Rozwój «Komputerowej Lingwistyki Chemicznej» i jej zastosowanie do efektywnego planowania wieloetapowych syntez chemicznych (we współpracy z Instytutem Chemii Organicznej PAN i Uniwersytetem Warszawskim). Dodatkowo finansowanie z Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki i zielone

światło dla realizacji otrzymał projekt prof. Heleny Grocholi-Szczepanek pt. „Język mieszkańców Spisza. Korpus tekstów i nagrań gwarowych”.

Wśród projektów, które udało się zakończyć z sukcesem, należy wymienić: sfinalizowanie redakcji pierwszej części suplementu do „Słownika staropolskiego”, opracowanie „Słownika pojęciowego języka staropolskiego”, zakończenie grantu „Piętnastowieczne przekłady Nowego Testamentu” oraz wydanie opracowania „Prasa polskojęzyczna w początkach sowietyzacji Ukrainy. Wybór źródeł”. Każdy z tych projektów udostępniony jest nieodpłatnie w Internecie na stronach, do których można dotrzeć za pośrednictwem witryny IJP PAN.

Studium doktorskie

Istotnym wydarzeniem w życiu Instytutu było wznowienie działalności studium doktorskiego w nowej formule organizacyjnej, dostosowanej do przepisów Ustawy o szkolnictwie wyższym. W dniu 9 października 2015 r. odbyła się inauguracja roku akademickiego 2015/16 na Językoznawczych studiach doktoranckich, których kierownikiem został prof. Bogumił Ostrowski, a sekretarzem naukowym – dr Emil Popławski. Jedenaścioro nowo przyjętych doktorantów złożyło ślubowanie i otrzymało indeksy. W części naukowej uroczystości zgromadzeni studenci, opiekunowie naukowcy i goście wysłuchali wykładu „Tabu językowe”, który wygłosiła prof. Anna Tyrpa. Na koniec omówiono sprawy organizacyjne związane z funkcjonowaniem studiów oraz zagadnień etyki w badaniach naukowych.

Poza odbywającymi się regularnie zjazdami, w trakcie których doktoranci realizowali program studiów, 23 kwietnia 2016 r. odbyła się w siedzibie Instytutu sesja doktorancka. Uczestnicy studiów zaprezentowali referaty będące efektem badań prowadzonych pod kierunkiem promotorów i opiekunów naukowych. Wśród wystąpień znalazły się referaty dotyczące leksyki, frazeologii, elementów gramatyki, onomastyki, dialektologii, historii języka, a nawet logopedii, wreszcie stylometrii i języka reklamy. Obrady poszczególnych sekcji prowadzili doktoranci.

Konferencje, wykłady, prelekcje

Pracownicy IJP PAN coraz liczniej biorą czynny udział w krajowych i zagranicznych konferencjach językoznawczych.

W dniach 14 i 15 września 2015 r. w Domu Gościnnym UJ Przegorzały w Krakowie miała miejsce konferencja naukowa „Status gwary w języku i kulturze”. Została ona zorganizowana przez Zakład Dialektologii Polskiej Instytutu Języka Polskiego PAN i Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego. Uczestnicy konferencji przybyli z pięciu miast rosyjskich, dwóch białoruskich, jednego chorwackiego i jedenastu polskich. Wygłosili 66 referatów: trzy podczas obrad plenarnych, a pozostałe w siedmiu sekcjach tematycznych. W omawianym okresie była to najważniejsza konferencja w życiu Instytutu nie tylko z uwagi na istotny wkład pracowników IJP PAN w jej orga-

nizację, ale także liczną ich reprezentację wśród jej uczestników: autorami referatów było szesnaścioro pracowników oraz jedna doktorantka Instytutu.

W dniach 11–13 sierpnia 2015 r. po raz czwarty odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „eLex – Electronic Lexicography in the 21st Century”. Jej hasłem przewodnim było łączenie zasobów słownikowych w erze komunikacji cyfrowej, zaś miejscem obrad – zamek Herstmonceux w hrabstwie East Sussex w Wielkiej Brytanii. W konferencji wzięło udział troje pracowników IJP PAN: dr Monika Biesaga z Pracowni Wielkiego Słownika Języka Polskiego, dr Renata Bronikowska z Pracowni Języka Polskiego XVII i XVIII wieku i dr Krzysztof Nowak z Pracowni Łaciny Średniowiecznej.

Od 23 do 26 sierpnia 2015 r. w Helsinkach miało miejsce „The 21st International Seminar on Sea Names (Sea Names: Heritage, Perception and International Relations)” – coroczne spotkanie specjalistów różnych dziedzin (geografów, historyków, lingwistów) z Europy, Ameryki Północnej i Azji poświęcone hydronimii. Wzięła w nim udział prof. Urszula Bijak z Pracowni Toponomastycznej IJP PAN.

W dniach 7–11 września 2015 r. w ośrodku konferencyjnym Kurganovo pod Jekaterynburgiem odbyła się cykliczna konferencja naukowa „Etnolingwistyka – onomastyka – etymologia”, która zgromadziła badaczy różnych ośrodków naukowych z 11 krajów. Uczestniczył w niej prof. Bogumił Ostrowski z Pracowni Geografii Lingwistycznej, biorąc przy okazji udział w dorocznych obradach członków Komisji Etymologicznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów.

Od 21 do 23 września 2015 r. odbywał się na Uniwersytecie Rzeszowskim V Kongres Mediewistów Polskich, w którym uczestniczyli badacze z Pracowni Łaciny Średniowiecznej: mgr Jagoda Chmielewska, mgr Aleksandra Kulbicka, dr Krzysztof Nowak i prof. Michał Rzepiela.

8 i 9 października 2015 r. w Sandomierzu w ramach obchodów 600-lecia urodzin Jana Długosza miała miejsce konferencja naukowa „Jan Długosz w kręgu badań historyków i literaturoznawców”, zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Historyczne przy współpracy z Zakładem Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz Towarzystwem Naukowym Sandomierskim. Z ramienia IJP PAN w konferencji uczestniczył prof. Michał Rzepiela.

W dniach 14–17 października 2015 r. zorganizowano w pomieszczeniach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy X Forum Kultury Słowa pod hasłem „Przyszłość polszczyzny – polszczyzna przyszłości”. Podczas spotkania dyrektor IJP PAN prof. Piotr Żmigrodzki wygłosił referat poświęcony prognozie kierunków rozwoju leksykografii lingwistycznej na najbliższych kilkanaście lat.

Od 19 do 24 października 2015 r. w położonej pod Zagrzebiem miejscowości Lužnica odbyło się doroczne posiedzenie Międzynarodowej Komisji „Ogólnosłowiańskiego Atlasu Językowego” (OLA) przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów. Uczestniczyło w nim pięć osób z Polski, w tym czworo pracowników Pracowni Geografii Lingwistycznej IJP PAN: prof. Jadwiga Waniakowa (przewodnicząca polskiej komisji OLA), prof. Helena Grochola-Szczepanek, prof. Bogumił Ostrowski oraz

dr Przemysław Dębowski. Na posiedzeniu omawiano stan prac nad atlasem i dyskutowano szczegółowe problemy dotyczące tomów będących w opracowaniu. Miała też miejsce sesja poświęcona nowościom wydawniczym oraz projektom badawczym z zakresu geolingwistyki i dialektologii; przedstawiono m.in. dziesiąty tom OLA z serii leksykalno-słotwórczej pt. „Zwyczaje ludowe”. Na sesji wystąpili też przedstawiciele polskiej delegacji: prof. Helena Grochola-Szczepanek omówiła projekt „Język mieszkańców Spisza. Korpus tekstów i nagrań gwarowych”, a prof. Jadwiga Waniakowa i dr Przemysław Dębowski zaprezentowali opublikowany w 2015 r. dziewiąty zeszyt pierwszego tomu „Atlasu Linguarum Europae”.

Dnia 28 października 2015 r. Komisja Językoznawstwa Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie zorganizowała posiedzenie naukowe poświęcone pamięci prof. Mariana Kucaly. W programie znalazły się referaty trojga profesorów z Instytutu Języka Polskiego PAN: Piotra Żmigrodzkiego, Jerzego Reichana oraz Ewy Deptuchowej. Na kolejnym posiedzeniu naukowym tejże Komisji, mającym miejsce 25 listopada 2015 r., swój referat przedstawiła prof. Barbara Czopek-Kopciuch z Pracowni Onomastyki IJP PAN.

W dniach 26–27 listopada 2015 r. w Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego i w klasztorze Paulinów na Skałce odbyła się konferencja naukowa w ramach obchodów roku Jana Długosza, zorganizowana przez Instytut Historii UJ i Instytut Historyczny UW. W konferencji wziął udział prof. Michał Rzepiela z Pracowni Łaciny Średniowiecznej.

11 i 12 lutego 2016 r. w Instytucie Języka Słoweńskiego im. Frana Ramovša Słoweńskiej Akademii Nauk (SAZU) w Lublanie odbyła się cykliczna międzynarodowa konferencja dialektologiczna, na której został zaprezentowany drugi tom „Słoweńskiego atlasu językowego”. Spotkanie zgromadziło prelegentów z kilku krajów: poza reprezentantami różnych ośrodków słoweńskich wzięli w niej udział naukowcy z Chorwacji, Węgier, Austrii, Niemiec oraz troje profesorów z IJP PAN: Jadwiga Waniakowa, Helena Grochola-Szczepanek i Bogumił Ostrowski.

Kilkoro pracowników Instytutu Języka Polskiego PAN wzięło udział w międzynarodowym Fourth European Network of e-Lexicography Action Meeting „The European Dictionary portal. Challenges and chances of facing heterogeneity” (w ramach European Cooperation in Science and Technology Action), organizowanym w dniach 31 marca i 1 kwietnia 2016 r. w Barcelonie. Prof. Jadwiga Waniakowa, dr Monika Biesaga i dr Przemysław Dębowski wystąpili z referatami; w spotkaniu uczestniczyli ponadto prof. Piotr Żmigrodzki, członek Management Committee akcji ENeL COST, oraz mgr Monika Kasza i mgr Aleksandra Wierzbicka.

Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego zorganizował w dniu 7 kwietnia 2016 r. sympozjum na temat „Lingwistyka korpusowa – o języku zerojedynkowo”. Wśród zaproszonych mówców znaleźli się przedstawiciele IJP PAN: prof. Włodzimierz Gruszczyński, prof. Rafał L. Górski oraz dr Renata Bronikowska.

8 kwietnia 2016 r. w Pałacu Kultury i Nauki odbyło się posiedzenie Sekcji Frazeologicznej Komitetu Językoznawstwa PAN. Jedną z referentek na tym posie-

dzeniu była dr Ewa Kozioł-Chrzanowska z Pracowni Wielkiego Słownika Języka Polskiego.

W dniach 13–15 kwietnia 2016 r. obradował w Katowicach Kongres Historyków Języka. Wzięła w nim udział liczna reprezentacja IJP PAN. W programie przewidziano referaty indywidualne: prof. Ewy Deptuchowej, prof. Bożeny Sieradzkiej-Baziur, dra Mariusza Leńczuka, mgr Katarzyny Jasińskiej, a także dwa referaty zbiorowe: prof. Włodzimierza Gruszczyńskiego, dr Doroty Adamiec, dr Magdaleny Majdak i dra Wiesława Morawskiego oraz dr Doroty Kołodziej i mgr Magdaleny Klapper. Przedstawiciele IJP PAN wystąpili także w ramach sesji plakatowej: dr Joanna Duska, mgr Dorota Mika (prace indywidualne), dr Renata Bronikowska i mgr Aldona Przyborska-Szulc, dr Magdalena Majdak i mgr Paweł Kupiszewski (prace zbiorowe).

Od 20 do 22 kwietnia 2016 r. odbywała się w Pradze konferencja „Slovanská lexikografie počátkem 21. století”, w której wzięło udział ponad 80 badaczy i leksykografów z kilkunastu krajów. Zainaugurowało ją wystąpienie dyrektora IJP PAN prof. Piotra Żmigrodzkiego, który na prośbę organizatorów przedstawił wybrane aspekty prac nad „Wielkim słownikiem języka polskiego PAN” jako elektronicznym słownikiem polszczyzny początku XXI wieku. Wśród referentów była również prof. Jadwiga Waniakowa z Pracowni Etymologii i Geolingwistyki.

W dniach 9–10 maja 2016 r. miała miejsce na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ogólnopolska konferencja naukowa „Chrześcijaństwo w religijności ludowej – 1050 lat po Chrzcie Polski”, zorganizowana przez Katedrę Religioznawstwa i Misjologii Instytutu Teologii Fundamentalnej KUL-u, lubelski oddział Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego oraz Sekcję Polską Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV – Internationale Organisation für Volkskunst). Skupiła ona etnografów, antropologów, folklorystów, etnolingwistów, teologów, a także przedstawicieli etnomuzykologii i archeologii z 7 uniwersytetów i kilku innych szkół wyższych oraz 2 instytutów PAN i 2 muzeów. Wśród 25 referentów znalazł się dr Emil Popławski z Pracowni Dialektologii Polskiej IJP PAN.

Od 25 do 27 maja 2016 r. w gmachu Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyło się sympozjum etymologiczne poświęcone pamięci prof. Franciszka Sławskiego, upamiętniające setną rocznicę urodzin wybitnego krakowskiego sławisty i etymologa. Organizatorami „Symposium Etymologicum. Śladami myśli etymologicznej” były Instytut Sławistyki PAN oraz Uniwersytet Jagielloński. Wśród prelegentów znalazło się pięcioro pracowników IJP PAN: prof. Jadwiga Waniakowa, prof. Bogumił Ostrowski, mgr Rafał Szeptyński, mgr Paweł Janczulewicz oraz mgr Katarzyna Jasińska, która przedstawiła wspólny referat wraz z drem Dariuszem Piwowarczykiem z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W dniach 16–18 czerwca 2016 r. w Londonderry / Derry w Irlandii Północnej miało miejsce 49. spotkanie robocze „Atlasu Linguarum Europae” (49th ALE Editorial Board Meeting). Uczestniczył w nim dr Przemysław Dębowski, członek zespołu Pracowni Etymologii i Geolingwistyki, który w imieniu swoim oraz prof. Jadwigi Waniakowej przedstawił wstępny stan prac nad mapą 250 *ouvrier*, przydzieloną polskiej

komisji ALE. Na posiedzeniu dyskutowano szczegółowe problemy dotyczące kolejnych opracowywanych map – nie tylko merytoryczne, ale także techniczne, związane z wdrażaniem ich digitalizacji. Uczestnicy posiedzenia mieli także możliwość wysłuchania referatów dotyczących badań dialektologicznych w różnych krajach Europy (Irlandia Północna, kraje bałkańskie, Słowenia), uwzględniających najnowsze metody prezentacji danych w formie tradycyjnej i elektronicznej.

W dniach 18–19 czerwca 2016 r. w Warszawie odbyła się konferencja „Język jest labiryntem ścieżek. Nowe kierunki i nowe zadania w badaniach nad językiem polskim”, zorganizowana z okazji jubileuszu czterdziestolecia istnienia Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W roli prelegentów zaprezentowało się podczas konferencji liczne grono pracowników IJP PAN. Prof. Piotr Żmigrodzki wygłosił referat w ramach obrad plenarnych. Wystąpili także: prof. Jadwiga Waniakowa, dr Dorota Adamiec, dr Renata Bronikowska, dr Anna Czelakowska we współpracy z dr Emilią Kubicką (UMK), dr Anna Miszta, dr Katarzyna Sobolewska, mgr Monika Kasza oraz mgr Aleksandra Wierzbicka.

Warsztaty, cykle spotkań

26 października 2015 r. odbyły się w Instytucie Języka Polskiego PAN warsztaty na temat korpusowych badań dialektologicznych i socjolingwistycznych. W sesji zorganizowanej przez zespół wykonawców projektu „Język mieszkańców Spisza. Korpus tekstów i nagrań gwarowych” we współpracy z Pracownią Metodologiczną IJP PAN wzięli udział prelegenci z Polski, Niemiec i Rosji, zajmujący się stosowaniem metod korpusowych w badaniach wybranych dialektów słowiańskich.

W październiku 2015 r. ruszył cykl prelekcji pt. „Lunch z humanistyką cyfrową”, stanowiący kontynuację „obiadów piątkowych” odbywających się w siedzibie Instytutu w pierwszym półroczu 2015 r. Pomysłodawcami cyklu byli członkowie Pracowni Metodologicznej IJP PAN. Do czerwca 2016 r. odbyło się 13 spotkań, a prelegentami były osoby związane zarówno z IJP PAN (prof. Helena Grochola-Szczepanek, dr Michał Woźniak), jak i z innymi instytucjami polskimi i zagranicznymi: Uniwersytetem Jagiellońskim (dr Michał Choiński, dr Jan Rybicki, dr Jeremi Ochab, mgr Jessica Barber), Uniwersytetem Śląskim (dr Joanna Nykiel), Uniwersytetem w Oslo (mgr Michał Kosek, dr Jacob Thaisen), Rosyjską Akademią Nauk (dr Michał Osłon), Uniwersytetem Oxfordzkim (dr Magdalena Turska), Uniwersytetem w Cambridge (dr Adrian Leeman), Uniwersytetem w Würzburgu (dr Christof Schöch) oraz amerykańskim Johns Hopkins University (dr Earle Havens).

Z inicjatywy członków Pracowni Łaciny Średniowiecznej IJP PAN zrodził się cykl spotkań „Hortus Deliciarum. Wokół średniowiecznego tekstu”. Od listopada 2015 r. do czerwca 2016 r. odbyło się pięć wykładów o zróżnicowanej tematyce mediewistycznej, które wygłosiły: dr hab. Joanna Godlewicz-Adamiec (Uniwersytet Warszawski), dr Beata Spieralska-Kasprzyk (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), dr hab. Anna Maria Wasyl (Uniwersytet Jagielloński),

dr Joanna Fronska (Centre national de la recherche scientifique) oraz dr Magdalena Łanuszka (bez afiliacji).

Wykłady w ramach obydwu cykli odbywały się w sali konferencyjnej IJP PAN i były transmitowane w Internecie.

Popularyzacja nauki

W dniu 12 października 2015 r. w Katowicach zorganizowano siódmą edycję konkursu ortograficznego „Eurodyktando”, w którym wzięli udział uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych województwa śląskiego. Gośćmi specjalnymi wydarzenia byli prof. Jadwiga Waniakowa i dr Przemysław Dębowiak z Pracowni Geografii Lingwistycznej IJP PAN, którzy wykładem pt. „Język polski na tle języków europejskich” zajęli młodzież w czasie oczekiwania na wyniki konkursu.

Tradycyjnie już w murach Instytutu Języka Polskiego PAN gościła grupa studentów filologii polskiej Uniwersytetu Śląskiego; tym razem byli to słuchacze III roku studiów licencjackich pod opieką prof. Krystyny Kleszczowej i dr Katarzyny Sujkowskiej-Sobisz. Podczas półtoragodzinnego wykładu młodzież miała okazję poznać wybrane zagadnienia związane z tworzeniem elektronicznego słownika polszczyzny i jego funkcjonowaniem w Internecie. W rolę nauczycieli wcielili się: prof. Piotr Żmigrodzki, dr Monika Biesaga i dr Anna Miszta z Pracowni Wielkiego Słownika Języka Polskiego. Wizyta miała miejsce 15 grudnia 2015 r.

Nagrody, odznaczenia, nominacje

Dnia 18 września 2015 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Lena Kolarska-Bobińska przyznała stypendia 255 wybitnym młodym naukowcom. Wśród laureatów znalazł się dr Krzysztof Nowak z Pracowni Łaciny Średniowiecznej IJP PAN.

Podczas posiedzenia Rady Naukowej IJP PAN w dniu 30 września 2015 r. wicewojewoda małopolski Wojciech Szczepanik w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej udekorował prof. Jadwigę Waniakową Złotym Krzyżem Zasługi, zaszczytnym odznaczeniem państwowym przyznany „za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej, za zasługi dla rozwoju polskiej nauki”.

Na posiedzeniu plenarnym Wydziału I PAN w dniu 12 listopada 2015 r. podjęto decyzję o ponownym przyjęciu prof. Michała Rzepieli w poczet Polskiego Komitetu Narodowego ds. Współpracy z Międzynarodową Unią Akademicką. Międzynarodowa Unia Akademicka (UAI) działa od 1919 r. jako jedyna organizacja o zasięgu światowym, która zrzesza akademie narodowe, prowadzące badania w zakresie nauk humanistycznych. Celem działań UAI jest budowanie międzynarodowych kontaktów naukowych i patronowanie wspólnym projektom naukowym. Polska Akademia Nauk uczestniczy obecnie w trzech międzynarodowych projektach wyróżnionych patronatem UAI, realizowanych w instytutach PAN. Jednym z nich jest „Słownik łaciny średniowiecznej”, którego częścią polską kieruje prof. Michał Rzepiela.

24 listopada 2015 r. odbyło się w Warszawie inauguracyjne posiedzenie Komitetu Językoznawstwa PAN, podczas którego dziekan Wydziału I Nauk Humanistycznych PAN, prof. Stanisław Filipowicz, wręczył nominacje członkom komitetu. Odebrało je pięcioro pracowników IJP PAN: profesorowie Maciej Grochowski, Renata Przybylska, Anna Tyrpa, Jadwiga Waniakowa i Piotr Żmigrodzki. Następnie komitet wybrał swoje władze. Jedno z dwóch stanowisk zastępcy przewodniczącego powierzono prof. Jadwidze Waniakowej. Stanowisko zastępcy przewodniczącego objęła także prof. Elżbieta Mańczak-Wohlfeld, związana z IJP PAN przez członkostwo w Radzie Naukowej. Wybrano także prezydium komitetu, w jego skład weszli – wśród osób z różnych ośrodków – profesorowie Renata Przybylska i Maciej Grochowski. Reprezentacja Instytutu w Komitecie Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk powiększyła się dodatkowo podczas zebrania plenarnego Wydziału I PAN w dniu 3 marca 2016 r., kiedy powołano w skład komitetu prof. Barbarę Czopek-Kopciuch.

Prof. Jadwiga Waniakowa została wybrana także do Komitetu Słowianoznawstwa PAN. Jego posiedzenie inauguracyjne odbyło się 7 grudnia 2015 r.

Odeszli

W 2015 r. odeszły na zawsze dwie emerytowane wieloletnie pracownice IJP PAN: Krystyna Szydłowska z pionu administracyjnego warszawskiej części Instytutu oraz Wanda Morozowa z Zakładu Dialektologii Polskiej.

Rada Naukowa

W omawianym okresie odbyły się cztery plenarne posiedzenia Rady Naukowej IJP PAN (30 IX 2015, 9 XII 2015, 2 III 2016, 24 V 2016). Na posiedzeniach zajmowano się sprawami organizacyjnymi oraz związanymi z bieżącą działalnością naukową Instytutu.

Rada nadała stopień doktora habilitowanego dr Annie Kosteckiej-Sadowej, a stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa magistrom: Michałowi Machurze, Agnieszce Patejuk oraz Michałowi Woźniakowi. Ponadto wszczęto postępowanie w sprawie nadania tytułu naukowego dr hab. prof. IJP PAN Katarzynie Skowronek.

Przemysław Dębowiak

Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków
przemyslaw.debowski@ijp-pan.krakow.pl